

Dnr 43-2011:2159

Kontroll av lämnade uppgifter i samband med pågående tillsyn vid Källskolan i Upplands-Bro

Bifogat arbetsmaterial är ett underlag för det pågående arbetet att upprätta beslut efter tillsyn av Källskolan. Vi ber er att kontrollera att det inte finns några sakfel i beskrivningen av verksamheten.

I materialet finns bedömningar beskrivna och redovisade. Dessa bedömningar är preliminära och kan komma att ändras. Skolinspektionens slutliga ställningstagande kommer att framgå av beslutet. Efter er genomgång följer en juridisk kvalitetssäkring och en redaktionell granskning av tillsynsbeslutet.

Det här dokumentet är att betrakta som arbetsmaterial och ska därför inte kopieras, citeras eller spridas på annat sätt. Eventuella korrigeringar eller synpunkter bör göras i separat dokument med tydlig referens till aktuell sida och stycke.

Senast den 16 december ska ert svar ha inkommit till Skolinspektionen, Svaret sänds per e-post eller postas till nedanstående adress:

Att: Stig Westlund

Box 23069, 104 35 Stockholm, Besöksadress: Sveavägen 159

Kontakta gärna undertecknad vid eventuella frågor.

Stig Westlund

Undervisningsråd

Telefon: 08 586 080 77

E-post: stig.westlund@skolinspektionen.se

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Enligt den nationella statistiken för år 2010 är skolans genomsnittliga meritvärde 218,5 poäng vilket är över rikets genomsnitt (208,8). Statistiken visar över fem år på varierade resultat från 224 poäng till som lägst 187 poäng. Andel elever som nått minst mål att uppnå i årskurs 9 i alla ämnen var 64,7 procent, riket var 76,6 procent. Rektorn kan inte förklara de bakomliggande orsakerna till de varierade resultaten. Det finns heller ingen sammanställning eller analys av skillnader i flickors och pojkars resultat. Vidare framkommer i tillsynen att det inte gjorts jämförelser mellan ämnesbetyg och resultatet på de nationella ämnesproven. Nationell statistik för 2010 visar att i svenska fick 52,9 procent (riket 22,9) av eleverna ett högre slutbetyg än resultatet av ämnesprovet, motsvarande jämförelse i engelska visar 29,4 procent (riket 9,2). Enligt rektorn ska resultaten för 2011 förbättrats jämfört med 2010. När Skolinspektionen tyar del av den nationella statistiken för vårterminen 2011 framkommer att resultaten försämrats jämfört med år 2010. Det genomsnittliga meritvärdet var 194 poäng, rikets var 211 poäng. Andel elever som nådde målen i alla ämnen var så lågt som 41,7 procent, att jämföra med rikets 77,3 procent. TILL REKTOR: KOMMENTAR????

Av dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att måluppfyllelsen för 2011 är 100-procentig i alla ämnen upp t.o.m. årskurs 4. I årskurs 5 redovisas 100-procentig måluppfyllelse förutom i engelska, matematik, svenska, idrott och hälsa samt religion.

Resultat av värdegrundsarbetet

Upplands-Bro kommun genomför årligen en brukarundersökning kring elevernas lärandemiljö, den så kallade Pilen. Enkäten riktar sig till elever och föräldrar i årskurs 3, 5 och 8. Skolinspektionen har tagit del av eleverna svar i årskurs 8. "Jag känner mig trygg i skolan" instämmer 90 procent av eleverna helt och till största delen i, 85 procent av eleverna instämmer helt och till största delen i att de blir bra bemötta av vuxna på skolan. 90 procent av eleverna instämmer helt och till största delen i att de blir bra bemötta av andra elever på skolan. Resultatet av Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 och 9, föräldrar och personal visar att elevernas index för trygghet är 7,9 vilket är något lägre än resultatet för samtliga skolor (8,2). Föräldrarnas index är 8,9 vilket indikerar en stor tillit till att skolan är en trygg miljö för eleverna jämfört med samtliga skolors resultat på 7,8. Personalens index är 9,1 vilket ligger i nivå med samtliga skolors resultat. Skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009-2010 redovisar inga resultat av värde-

grundarbetet. Trots att det vid skolan bedrivs ett värdegrundsarbete pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för förbättring.

Föreläggande:**Bedömningsområde: Undervisning och lärande****Bedömning:**

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser

Motivering:

För att eleverna ska få en förståelse om undervisningens innehåll och bedömning är det viktigt att de nationella målen kommuniceras till eleven. På Källskolan beskriver rektorn och lärarna målen för elever och föräldrar. Trots detta visar tillsynen att elevernas kännedom om utbildningsmålen i årskurserna 1-5 brister. Eleverna beskriver att de i bästa fall vet vad de ska göra men de vet, i hög grad, inte vilka kunskapskrav de ska arbeta mot eller vad det centrala innehållet i kurserna är.

Av kunskapskraven i Lgr 11 framgår att eleverna bland annat ska "formulera och välja handlingsalternativ som leder framåt", eller "föra samtal och diskussioner framåt". Vid de lektionsbesök som Skolinspektionen genomför ser Skolinspektionen få exempel på att lärarna ger förutsättningar för eleverna att utveckla dessa kunskapskvaliteter. Eleverna uppger också att på de flesta lektionerna arbetar de med ett läromedel eller en stencil gemensam för alla. Skolinspektionens observationer och skolbesök bekräftar denna bild.

Författning:

4 kap. 14 § andra stycket skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter 1 kap. 11 § första stycket, 4 kap. 5 § skollagen Lgr 11 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter Lgr 11, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande**Bedömning:**

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen

Motivering:

I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att det varierar i omfattning och mellan lärare i hur hög grad som eleverna görs delaktiga i planeringen av och genomförande av undervisningen. Inflytande över redovisningsformer och arbetssätt är generellt bättre än inflytandet över innehållet i utbildningen enligt Skolinspektionens observationer och intervjuer. Skolinspektionens enkät visar att 68 procent av eleverna, sammantaget, i årskurs 5 och 9, vårterminen 2011, anser att det stämmer helt och hållet eller ganska bra att det är lärarna som bestämmer hur eleverna ska arbeta med olika arbetsuppgifter. Vidare framkommer att det är 32 procent som anser att det stämmer ganska dåligt med att lärarna lyssnar och tar hänsyn till vad eleverna tycker om skolarbetet.

Författning:

1 kap. 10 § skollagen 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Vid skolan och fritidshemmet bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever

Motivering:

De två skolenheterna har en gemensam Likabehandlingsplan, vilken även fungerar som en plan mot kränkande behandling. Planen innehåller en översikt av åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling, däremot innehåller den inte tillräckligt tydligt specifika åtgärder som avses genomföras under det kommande året. Vidare syns inte resultatet av föregående års arbete i planen. Enligt planen ska eleverna vara delaktiga i utvärdering av och revidering av planen. I samtal med eleverna framkommer att de känner till planen och att den diskuterades förra året men inte i år.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska

uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas

Motivering:

I intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att det finns rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Av intervjuer med lärarna framkommer dock att det finns elever, framför allt i de senare årskurserna, som inte får särskilt stöd i tillräcklig omfattning för att nå utbildningsmålen. Detta bekräftas av rektorn.

I tillsynen framkommer att rektorn inte fattar enstaka beslut om anpassad studiegång för elev som inte deltar i undervisningen. I samband med tillsynen har Skolinspektionen granskat exempel på åtgärdsprogram. Av dessa framgår inte alltid hur elevens behov och vilka konkreta åtgärder skolan och lärarna ska vidta för att eleven ska få det särskilda stöd den har rätt till. Åtgärder som beskrivs utgörs många gånger av att eleven jobbar med eget material och det klassen sysslar med och inga åtgärder tar sin utgångspunkt i de nationella kunskapskraven.

Författning:

3 kap. 8-12 §§ skollagen Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling

Motivering:

De skriftliga bedömningar som Skolinspektionen har tagit del av beskriver inte alltid på ett tydligt sätt vilka kunskaper eleven nått. Bland annat finns ett dokument i idrott där läraren kryssar i vilka mål som eleven inte uppnått. I något fall står det att eleven delvis nått ett mål men det finns inte beskrivet vad eleven har nått.

Elevernas individuella utvecklingsplaner är idag inte utformade på ett sådant sätt att eleven och elevens vårdnadshavare får tydlig information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i alla ämnen. Även den framåtsyftande delen av elevernas individuella planer behöver vidareutvecklas. Av de exempel som Skolinspektionen tagit del av framgår inte skolans insatser tydligt utan det mesta ansvaret ligger på eleven. Skolinspektionen har även tagit del av skriftliga omdömen och kan konstatera att det saknas omdömen i alla ämnen som t.ex. hemkunskap, bild och slöjd för elever i de yngre årskurserna. Rektorn uppger att detta är ett identifierat utvecklingsområde och skolan arbetar med att åstadkomma förbättringar.

Författning:

3 kap. 14 § skollagen 10 kap. 22 § skollagen / 7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas i skola och fritidshem

Rektorn tar inte ansvar för skolans och fritidshemmets resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen

Motivering:

Rektorn behöver i högre grad verka för att utbildningen planeras följs upp och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen. Vidare behöver rektorn ytterligare arbeta för att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning och att utbildningens resultat följs upp, utvärderas och analyseras i högre grad än vid tillsynstillfället. I samtal med rektorn framkommer att han inte anser sig hinna med att följa upp undervisningen för säkerställa att utbildningen inriktas mot de nationella målen.

Författning:

2 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar 4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Personalkompetens**Bedömning:**

Personalen vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva kriv bedömningstexten här (med utgångspunkt från sammanfattningen ovan)

Motivering:

Intervju med rektorn och dokument i form av lärarförteckning visar att det finns lärare vid skolan som undervisar i ämnen som de inte har utbildning för. Som exempel kan nämnas att en lärare undervisar i No utan att behörighet för årskurserna 8 och 9. Det finns också en lärare som inte avlagt lärarexamen men undervisar i bild. Skolan saknar också behörig lärare i hem och konsumentkunskap. Rektor uppger att det vid skolan pågår ett medvetet arbete för att nå full behörighet hos lärarna. De lärare som inte har utbildning för de ämnen de undervisar i får handledning av rektorn. Trots detta bedömer Skolinspektionen att ytterligare ansträngningar behöver göras för att rekrytera personal med pedagogisk högskoleutbildning samt att ytterligare åtgärder vidtas så att lärare undervisar i de ämnen de har utbildning för.

Föfattning:

2 kap. 13–14 §§ och 33 § lag om införande av skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Källskolan

Källskolan är en fristående skola med allkristen profil. Skolan har två enheter, förskoleklass och årskurserna 1 – 5 i Brunnaområdet uppdelat på F-2 som en grupp och 3-5 som en andra grupp. I förskoleklassen finns det XX elever, i årskurserna 1-5 är det 21 elever. Årskurserna 6 – 9 har sina lokaler i Kungsängen där årskurserna 6-7 bildar två grupper, årskurs 8 och 9 vardera en grupp. Antal elever i årskurserna 6-9 är yy st. Avståndet mellan skolenheterna är ca 3,5 kilometer. Källskolan leds av en rektor, tillika förskolechef. Det finns också två biträdande rektorer vid skolan.

På Skolinspektionens vägnar

Stig Westlund
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning kommunen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Kommunens förskoleverksamhet respektive och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning. Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för kommunen. Företrädare för kommunen ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).